

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

תא"ל אורלי מרקמן - המשנה לנשיא
אל"ם מאיה הלר - שופטת
אל"ם שגיא עילם - שופט

בעניין :

ח/XXX טור' ש' א' – המערערת (ע"י ב"כ, סרן עמית שוחנצקי ; סרן מור ימין)

נגד

התובע הצבאי הראשי – המשיב (ע"י ב"כ, סגן אריאלה סגל)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי המטכ"ל שניתן בתיק מטכ"ל (מחוזי) 86/17 (סא"ל רונן שור – שופט) ביום 23.3.2017. הערעור (חומרת העונש) התקבל.

פסק דין

רקע

1. טוראי ש' א', המערערת, הורשעה על-פי הודאתה בבית הדין הצבאי המחוזי בעברה של היעדרות ללא רשות משירות צבאי, למשך 623 ימים. תקופת ההיעדרות הסתיימה עם התייצבותה, ביום 24.1.2017.
2. בגין עברה זו הטיל עליה בית הדין קמא הנכבד מאה ועשרים (120) ימי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה בן ששים ימים (60), למשך שנתיים.
3. ההגנה לא השלימה עם מידתו של עונש המאסר בפועל, אשר הוטל על המערערת לרצות, ומכאן ערעורה.

התשתית העובדתית

4. עיון בראיות שהוצגו לפני הערכאה קמא מלמד על היות המערערת בעלת רקע סוציו-אקונומי קשה, אשר מטעמים של צנעת הפרט, נמנע מלפרט לגביו. בקליפת אגוז נציין, כי המערערת בת למשפחה קשת יום, הנתונה במצוקה כלכלית עמוקה. לאורך שנים, חוותה המערערת אלימות ועברה בין מסגרות לימוד רבות. היא בעלת עשר שנות לימוד בלבד וללא תעודת בגרות. עוד עלה, כי למערערת תפקיד משמעותי במשפחה, וכי היא מסייעת בטיפול באחיה הקטן, בעת שאמה ואחיה הגדולים, עובדים לפרנסת המשפחה, הנתונה, כאמור, בחובות כבדים. המערערת עצמה, עבדה בעבר בעבודות מזדמנות, אך היא התקשתה להתמיד בהן.

5. המערערת נעצרה בעבר בגין היעדרות קודמת משירות צבאי ומסרה בחקירתה אז, כי אמנם קיבלה לידיה צו גיוס, אך אינה מעוניינת לשרת בצבא, שכן "אני שמאלנית, אני בחובות לשוק האפור". המערערת לא הועמדה לדין בגין ההיעדרות הקודמת. בחקירתה הנוכחית של המערערת, מסרה, כי נעדרה מן השירות "כי לא הסתדר לי". היא ציינה, שהתייצבה בתום ההיעדרות, כי "אני רוצה לסיים עם זה".

6. עיון בפרוטוקול ועדת ההתאמה, שהוגש על-ידי ההגנה, מעלה, כי לפני הועדה עמדה חוות-דעת של גורמי ברה"ן במתקן הכליאה, אשר לפיה, למערערת קשיי הסתגלות על רקע משפחתי. במהלך הדיון בוועדה, הוסבר למערערת כי תוכל להיעזר בגורמים המתאימים בשירות הצבאי, אך היא הביעה חוסר מוטיבציה לשרת בצבא. בסופו של דבר, הומלץ לפטור אותה משירות בגין "אי התאמה והתנהגות רעה וחמורה".

גזר הדין בערכאה קמא

7. בית הדין קמא הנכבד ציין בגזר-דינו כי התרשם מ"תמונה מורכבת, הנעה בין העדר מוטיבציה לשירות לבין חסרונם של כלים ויכולות להתמודד עם מסגרות. כעולה ממכלול התנהגותה לאורך השנים, נדמה כי הנאשמת ביכרה שלא לשרת בצבא, חרף הצהרתה השונה בדיעבד. היא העלתה טענות שונות בפני הרשויות כתואנה לאי-התייצבות לגיוס ולהיעדרותה מן השירות. אף סיוס ההיעדרות הנוכחית לא נעשה בכדי להשתלב בשירות תקין". בד בבד, עוד בשלב הדיון במתחם העונש ההולם, ציין בית הדין קמא, כי "לא ניתן להתעלם מנסיבות חייה של הנאשמת, שהובילו לפחות בחלקן לסיבות לביצוע העבירה". בסופו של דבר, לאחר בחינה של מדיניות הענישה הנוהגת, מצא בית הדין לקבוע, כי מתחם העונש ההולם, בנסיבות העניין, נע בין 90 ל-180 ימי מאסר בפועל.

8. בית הדין קמא מצא כי לא מתקיימים שיקולים המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם, והעמיד את עונש המאסר בפועל על 120 ימי מאסר, תוך שהוא נוטל בחשבון את גילה הצעיר של המערערת, את הפגיעה במשפחתה, הכרוכה בעונש של כליאה, את הודאתה באשמה ואף את חג החירות הקרב לבוא.

ערעור ההגנה

9. ההגנה טענה, כי התשתית הראייתית שהונחה לפני בית הדין קמא, מצביעה על קשר ישיר בין הרקע המשפחתי הקשה של המערערת לבין קשייה להשתלב במסגרות. בואר, כי קשייה באו לידי-ביטוי, לכל אורך השנים, במסגרות הלימודיות, שבהן המערערת לא התמידה; במקומות העבודה, שעזבה לאחר תקופה קצרה; ואף באופן שבו התקשתה להתמודד עם חובתה לשרת בצבא ולהשתלב במסגרת הצבאית. הוטעם, כי נוכח הזיקה בין קשייה של המערערת לבין פוטנציאל השתלבותה במסגרות, ראוי כי אלה יילקחו בחשבון כבר בקביעת מתחם העונש ההולם. כמו כן, לדידה של ההגנה, ראוי כי נסיבותיה האישיות המורכבות של המערערת יזכו להתחשבות משמעותית אף בעת גזירת העונש. בהקשר זה, נטען אף, כי נוכח נתוניה של המערערת וקשייה מבית, יש להשית עליה עונש מקל, שאינו נושא רישום פלילי.

עמדת התביעה

10. לעומתה, טענה נציגת התביעה הצבאית, כי העונש אשר הוטל על המערערת ראוי וכי הוא משקף נכונה את שיקולי החומרה הניבטים מעניינה, ובהם משך ההיעדרות והנסיבות שקדמו לה, על-אף קשייה מבית. הוטעם גם, כי שניים מאחיה של המערערת שרתו בצבא, וכי המערערת עצמה לא עשתה כל ניסיון לפנות לעזרת גורמי הצבא ולהשתלב במסגרת הצבאית.

דיון והכרעה

11. היקף הפגיעה המשמעותי בערך החברתי, הנובע ממשכה הרב של ההיעדרות, על רקע חוסר המוטיבציה שהפגינה המערערת לכל אורך הדרך – מחייב, ככלל, ענישה משמעותית. אכן שיקולי ההלימה מצדיקים להטיל עונש מאסר בפועל בן מספר חודשים, אשר יהיה בו כדי להלום את הפגיעה באינטרס החברתי של קידום השוויון בנטל השירות הצבאי, שתכליתו להגן על חוסנו של הצבא ועל לכידותה של החברה הישראלית (ראו והשוו: ע/4/17 התובע הצבאי הראשי נ' טור' רובל (2017); ע/27/12 התובע הצבאי הראשי נ' טור' לוי (2012) וע/52/07 רב"ט מהרט נ' התובע הצבאי הראשי (2007)).

12. זאת ועוד, בהיעדר חוות-דעת מקצועית בכל הנוגע למאפייני הקשיים האישיותיים של המערערת ונוכח התשתית הראייתית אשר נפרסה לפני בית הדין קמא, כמפורט לעיל, מתקשים אנו לקבל את עתירת ההגנה לקבוע, כי קשיים אלה, באופן בלעדי או מרכזי, עמדו בבסיס ביצוע העבירה.

13. מכל מקום, בחינת פסק-דינה של הערכאה קמא, מעלה, כי בית הדין קמא בחן את כלל הנתונים של המערערת ועמד על כל שיקולי הענישה הנוגעים לעניין. בית הדין קמא אף איזן כדבעי בין שיקולי הענישה הרלוונטיים, תוך שהוא מייחס משקל ניכר לקולה לרקע הסוציאקונומי המורכב של המערערת ולנתוניה הדלים. בהתאם, אין לקבוע כי נפלה שגגה בגזר הדין, בוודאי לא שגגה מהותית, המצדיקה את התערבות ערכאת הערעור (ראו והשוו: ע/3/17 **התובע הצבאי הראשי נ' טור' קובלצ'וק** (2017)).

14. עם זאת, **לפנים משורת הדין**, מטעמים של חסד ורחמים ואף בהתחשב בחג החירות המצוי בפתח, נוכח נסיבות חייה המורכבות של המערערת, סברנו, כי ניתן להקל עמה מעט ולהעמיד את עונש המאסר בפועל על מאה (100) ימים.

15. ערעור ההגנה מתקבל, אפוא, כך שעונש המאסר בפועל יופחת ויעמוד על מאה (100) ימים. יתר רכיבי העונש יותרו בעינם.

ניתן והודע היום, ט' בניסן התשע"ז, 5 באפריל 2017, בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופט	שופטת	המשנה לנשיא
למקור	נאמן	העתק
מכני	קורל	סגן
הדין	בית	קצינת
חתימת המגיה: _____ תאריך: _____		